

De Vrijheid

OISTERWIJK

Lindeind 62 Het Hof van Holland

De Lind 43 en 45
Tuinweg 18 - 22

Het erf waarop het woonhuis staat waarin de gezusters Reijnen woonden - voor zover ons bekend - eenzelfde geschiedenis tot het einde van de 15e eeuw als het hiervoor behandelde goed. Later was hier op de begane grond achtereenvolgens de winkel in rijwielen, radio en T.V. van J.G. van de Wiel, café Het Raadhuis en nu de modezaak Zoetelief gevestigd.

Lindeind 62 Het Hof van Holland

De Lind 43 en 45
Tuinweg 18 - 22

Het erf waarop het woonhuis staat waarin de gezusters Reijnen woonden - voor zover ons bekend - eenzelfde geschiedenis tot het einde van de 15e eeuw als het hiervoor behandelde goed. Later was hier op de begane grond achtereenvolgens de winkel in rijwielen, radio en T.V.¹ van J.G. van de Wiel, café Het Raadhuis en nu de modezaak Zoetelief gevestigd.

Ook hier zijn de Cleynaels de oudste bezitters. Liesbeth, een dochter van Arnt Cleynael, is getrouwd met Herman van Andel, een zoon van Bruisten van Andel die in 1365 in de schepenbank heeft gezeten. Uit hun huwelijk werden meerdere kinderen geboren. Als weduwe is Liesbeth hertrouwd met Jan de Brouwer Hermanszoon². Op 27 november 1389 heeft Jan die Brouwer de tocht die zijn vrouw heeft in een hofstad en hof, met de gebouwen daarop, gelegen tussen het erf van Jan Wytman en dat van Jacob Jan Noudens, benevens de tocht in een beemd, geheten 'tGoerbroec', overgedragen aan zijn stiefdochters Margriet en Geertruid, welke dan de echtgenote is van Arnt Jan Jacobs van der Lynden, ook Van Beke³ genoemd⁴. Geertruids grootvader, Arnt Cleynael, de zoon van Herman Zwertveger, heeft op 23 mei 1397 van zijn rechten op deze goederen ten behoeve van Arnt van Beke afstand gedaan⁵.

De beide dochters van Herman van Andel hebben hun huizing in de Vrijheid voordien kennelijk al overgedragen aan hun stiefvader. Dientengevolge verwerft Margriet in 1390, dinsdags na Halfvasten, het recht op 20 lopen rogge⁶. De wanbetaling van deze erfpacht leidt rond 1525 tot de opwinning van de helft

¹ Vademecum gemeente Oosterwijk 1964;

² sH,R.1182,301v;

³ sH,R.1182,301v;

⁴ sH,R.1178,329v;

⁵ sH,R.1180,759;

⁶ Otw,R.143,116; zie ook sH,R.1217,316v en R.1250,353v;

van een hofstad en een hof, waarvan de ligging dan wordt omschreven met de stokoude gegevens; het goed dat Laureis Jan Laureis Groys 'overmits erfcoop metten heer van den lande' dan verkrijgt, heet te liggen tussen het erf van Jacob Jan Noudens van Huesden aan de ene zijde en de erven van Jan Wytmans en van Geerlac Wellens aan de andere zijde. Het strekt zich uit van de straat tot het erf van Jacob van Heusden⁷. Een hofstad met erf en gebouwen, welke op gelijke wijze wordt beschreven, is op 22 november 1401 door Jan Hermans die Brouwer voor 55 nieuwe Gelrese gulden van 36 'gemeyn placke' verkocht aan Laureins Zegers van Cuyck⁸.

De geschiedenis in de volgende halve eeuw is zeer onduidelijk. Waarschijnlijk is het goed weer in twee delen uit handen van de Van Cuycks geraakt en vervolgens voor de helft opgewonnen wegens een wanbetaling van de voornoemde erfpacht van 20 lopen. Aan deze helft is Jan van Bachoven, zoon van wijlen Laureis van Bachoven, als man van Margriet Beerinc Henriksdochter, door de vorster Aart die Bont gericht en op 22 oktober 1421 heeft hij die helft verkocht aan Willem van Haestrecht, de natuurlijke zoon van heer Pauwels van Haestrecht⁹. Met heer Pauwels zal de heer van Venloon, het tegenwoordige Loon op Zand, bedoeld zijn¹⁰.

De helft naast het erf van Jan die Rover is in handen gekomen van Henrik die Brouwer, een zoon van Jan die Brouwer. Aan Henrik Jan Wytmans heeft hij op 'sente jansdach evengeliste in die kersheilgedaghe' in 1430 een lijfpacht van een half mud rogge uit zijn huis verkocht. Deze lijfpacht is met elf aartsgulden 'altoes opten paesdach' af te kopen¹¹. Naast Henrik woont dan Hein van den Doren. Hij zou derhalve de oostelijke helft in handen gehad moeten hebben.

Een opwinning schijnt de westelijke helft weldra weer in andere handen te hebben gebracht en wel in die van Gerit Boc en Bartholomeeus, een broeder van Laureins Zegers van Cuyck. Bartholomeeus' huwelijk met Elisabeth, dochter van Wouter Boschoven, is kinderloos gebleven. In 1423 wordt Bartholomeeus tesamen met zijn mondige broeders Gerit, Wouter, Hubrecht, Erit¹² en Zeger. Zijn onmondige broeder Peter en zijn zuster Kerstyn, de vrouw van Roelof van Oekel¹³, vermeld als verkoper van eikenhout¹⁴. Deze broeders, met uitzondering van Erit en Zeger, zijn in 1443 betrokken bij een scheiding en deling, waarbij de ene helft in het huis waarin hun broeder bestorven is, wordt afgestaan aan Denijs van den Heergraft, de zoon van Henrik van den Heergraft, en de andere helft aan de erfgenamen van hun schoonzuster. Alsdan ziet Dirk Henrik Nellen af van vernadering¹⁵.

De versnippering is door de oosterbuur Hein van den Doren waarschijnlijk aangegrepen om het hele goed in handen te krijgen. Hij heet het verworven te hebben van Jacob Sceyve. Zijn huis met erf en hof van een lopense ligt althans neven het erf van Jan die Rover. Het erf strekt zich ver in noordelijke richting uit, want aan de andere zijde ligt niet slechts het erf van Henrik Wytmans (aan de Plaats), maar ook grond van jonkvrouwe Elisabeth, de weduwe van Henrik van Amerzoeyen¹⁶. Deze Henrik van den Doren zal een natuurlijke zoon van Jan van den Doren zijn geweest¹⁷. Die Henrik heeft in 1430 tesamen met 'Henric die brouwer Jacobs zwager van Brakel' - Henrik die Brouwer was getrouwd met Aleid, een dochter van Jacob van Brakel - aan Henrik Jans van Budel beloofd om 42 gouden artsgulden (de munt van hertog Arnoud van Gelre)

⁷ Otw,R.229,22; zie ook sH,R.1237,134 1468;

⁸ sH,R.1182,301v;

⁹ Otw,R.143,116;

¹⁰ Otw,R.147,44v;Otw,R.152,21v; Willem treedt op vanwege Kathelien, de natuurlijke dochter van heer Philips van Duvevoorde;

¹¹ Otw,R.147,17v;

¹² B. W. van Schijndel, Oude Drunense geslachten, in *Met Gansen Trou*,jrg. 17 (1967),115;

¹³ Otw,R.144,119;

¹⁴ Otw,R.144,94; cf R.147,37;

¹⁵ Otw,R.153,5;

¹⁶ sH,R.1225,323v;

¹⁷ Otw,R.146,24;

te betalen¹⁸. Wie de vrouw van Hein van den Doren is geweest, is ons niet bekend¹⁹. Hij heeft echter een groot aantal kinderen achtergelaten. Op 28 augustus 1455 doen zijn zoons Jan, Adriaan, Dirk, zijn dochter Margriet, zijn andere zonen Henrik, Gielis en Goossen, en zijn schoonzonen Michiel Jan Nellen, als man van Kathelij, en Henrik Jans die Loeze als man van Aleid, afstand van het hier besproken huis en nog derdehalf lopense bouwland in de Haarensse Akkeren, ten behoeve van Jan Jans van den Wiel, die Lijsbeth, dochter van Henrik van den Doren tot vrouw heeft. Ten noorden van de hof van het huis heeft Margriet, de weduwe van Engbert die Scoenmaker dan grond liggen²⁰.

Van Jan Jans van den Wiel is verder weinig bekend. In 1459 bezit hij het huis nog²¹. Lijsbeth, een dochter van Jan en Lijsbeth, trouwde met Willem Laureis Lombaerts, die reeds ter sprake is gekomen onder Lindeind 61. Op 17 juli 1467 doet hij afstand van dit huis en het bouwland ten behoeve van de oom van zijn vrouw, nasmelijk Henrik Jans de Loze²². Gerit Groy, de zoon van Gerit Groy, ziet dan af van vernadering²³. In 1453 heeft Henrik aan Gerit die Man, de zoon van Jan die Man *'sinen zwager'* beloofd dat Jan, de zoon uit Henriks huwelijk met Marie, een dochter van Henrik die Man, zal meedelen met de kinderen uit Henriks tweede huwelijk met Aleid, ten aanzien van de goederen die hun vanwege *'Henric van den Doren zijnen zweder ende van Katheline zijne zweger toecomen mogen'* ²⁴.

Henrik die Loze en Aleid, dochter van Henrik van den Doren, te weten Henrik die oude, Gijsbrecht Gerit Weerneers als man van Kathelien en Henrik die jonge, Willem, Bartholomeeus en Jan, voor wie als momboor Jan Jans Losen als toeziender Jan Henriks van den Doren optreden, hebben op 24 april 1473 een scheiding en deling gemaakt, waarbij aan Gijsbrecht een *'stucksken lands'* van twee lopense *'ter nedervonderen'* is toegevalen en aan de minderjarige Bartholomeeus en Jan het huis met hof en een stuk land van een lopense²⁵. Het goed van Jan en Meeus is op 20 mei 1474 al overgedragen aan Goeswien, de hierboven reeds genoemde zoon van Hein van den Doren²⁶, een oud-oom. Nogmaals blijkt dan de diepte van de hof, die zich uitstrekt *'totten ghemeynen voetpay'*. Goossen is getrouwd met Engel, een dochter van Jan Laureis Groys²⁷. Hun huwelijk is kinderloos gebleven en daarom hebben in 1496 Goossens broeders, heer Henrik, Adriaan en Gielis van den Doren aan Engel, die dan weduwe is geworden, hun rechten afgestaan in een hofstad binnen de Vrijheid, tussen het erf van de kinderen Willem Lombaerts en dat van die van Henrik de Loze²⁸. Goossens huis is dus verloren gegaan.

Laureins Jan Laureins Groys heeft de hofstad *'ontrent der capelle'* van zijn zuster Engel geërfd. Op 25 mei 1510 heeft hij de hofstad, die dan aan de oostzijde versmald is geworden, overgedragen aan Henrik Jan Stempels²⁹. Op een onbekend tijdstip voor 1498³⁰, is van het oude erf een stuk afgegaan dat deels in handen is gekomen van Willem van Roessel. In 1504 is die al opgevolgd door Jan van den Hoeven³¹. Deze Jan zit er nog in 1510, maar is voor 1521 opgevolgd door Henrik Robbrechts de Mersse³². Over die afsplitsingen spreken we eerst onder Lindeind 63.

¹⁸ Otw,R.147,46v; R.148,26 en 30v; cf R.143,77;

¹⁹ Zij heet Kathelij: Otw,R.161,4v;

²⁰ sH,R.1225,323v;

²¹ sH,R.1229,277;

²² sH,R.1236,100v;

²³ Otw,R.153,5. De oorsprong van diens rechten is onduidelijk. Weliswaar is Luitgaard, een dochter van Wouter Boschoven getrouwd Peter Laureis Groys. Deze Wouter had een groot aantal kinderen: Wouter, Merten, Kathelij, getrouwd met Robbrecht van Grevenbroeck, Luitgaard voornoemd, Heilwich, getrouwd met Wouter Gijsbrecht Borchmans, Aleid en Eliosabeth, welke zoals bovengezegd trouwde met Bartholomeeus van Kuyck;

²⁴ Otw,R.164,4v;

²⁵ Otw,R.179,15;

²⁶ Otw,R.180,20v;

²⁷ Deze Jan was weer een broeder van Peter de oude die trouwde met de dochter van Wouter Boschoven;

²⁸ Otw,R.201,16v; Engel weduwe van Goossen van den Doren wordt nog genoemd als nabuur in 1515, Otw,R.219,18;

²⁹ Otw,R.214,20; zie ook R.229,22 1525;

³⁰ sH,R.1266,358;

³¹ sH,R.1272,146r; Otw,R.214,20;

³² Otw,R.225,44; R.232,8v;

De lasten die Henrik Jan Stempels te dragen heeft gekregen zijn zes zester rogge, verschuldigd aan een man wonend te Vlijmen³³, een erfcijns van vijf stuiver, te betalen aan het kapittel van Beek en een halve braspenning - in 1654 vijf duiten - als erfcijns aan de hertog. Tenslotte moet hij van de dijk een roede onderhouden.

Henrik bouwt weer een huis. Op 30 augustus 1521 bezwaart hij dit met een cijns van 12 stuiver welke hij belooft te betalen aan Elisabeth, de weduwe van Henrik van den Nuwenhuys³⁴. In 1528 belooft hij er nog 12 carolusgulden uit om zijn zoon Adriaan gelegenheid te geven tot het priesterschap te komen³⁵. Het huis is vervolgens nagalaten aan zijn twee dochters bij Jenneken Baeliuis³⁶. Op 19 juni 1544 heeft Henrik Goyaarts van den Put als man van Heilwich zijn recht op de helft van het huis *'bij der capelle van onser liever vrouwe'* overgedragen aan Lenard, de zoon van de boven reeds genoemde Laureis Jan Groys. Die was als weduwnaar getrouwd met Jenneken³⁷. Met een omweg kwam het dus toch weer bij de Groysen.

Bij Lenard en zijn nauwste verwanten waren inmiddels alle rechten van de erfgenamen van Goossen van den Doren terechtgekomen. Op 3 mei 1536 namelijk hebben de nazaten van Goossens broeders en zusters daarvan afstand gedaan ten behoeve van Margriet, de dochter van Hessel van Ele³⁸ en haar wettige kinderen³⁹

Over die kinderen is wel wat bekend. Een zoon, Goossen, is priester geworden. Als heer Goossen Hessels komt hij in 1532 voor het eerst onder altaristen van de kerk van Oisterwijk voor⁴⁰. Hij is daar rector van het altaar van Sinte Margriet. Hij schijnt zijn hele leven in Oisterwijk te zijn gebleven. In 1549 is hij er deken van de altaristen. Rond 5 juli 1561 is hij gestorven. Voor de belangstellenden in de geschiedenis van Oisterwijk heeft heer Goossen zich zeer verdienstelijk gemaakt door een pijnlijk nauwkeurige boekhouding van de Broederschap van het Heilig Sacrament bij te houden. De broederschap beleeft in zijn tijd zijn hoogste bloei. Er werden in de kerk allerlei verfraaiingen aangebracht en heer Goossen moest wel eens meer uitgeven dan er in kas was. In 1541 blijkt dat niet minder dan 168 gulden en 17½ stuiver te wezen. *'Hadde ic die beleet ofte te pacht uut gesedt, ic soude dair aff geboirt hebben ten eynde van den jaer: te pacht negen gulden XII ½ stuiver stijff, mer ic en heb daer niet aff genoemen off noch en begeir!'*⁴¹. Heer Goossen heeft een natuurlijke zoon, Jan, achtergelaten. Hij woont te Baardwijk wanneer zijn moei Jenneken hem de tabbaard, die zijn vader heeft toebehoord, vermaakt⁴².

³³ Waarschijnlijk Robbrecht Volpaerts geheten: Otw,R.215,16v;

³⁴ Otw,R.225,44;

³⁵ Otw,R.232,8v;

³⁶ Otw,R.237,142; zie ook onder Lindeind 102;

³⁷ Otw,R.248,34; Lenaard was weduwnaar van Jacoba, dochter van Lambrecht Boogmekers van Heusden;

³⁸ Otw,R.232,26. Jan, de zoon van Hessel van Ele en Laureins Jan Groys als man van Margriet, dochter van Hessel, hebben in 1528 als erfgenamen van heer Heiman, priester, ook een zoon van Hessel, goederen te *'Nederpeelt'* verkocht;

³⁹ Otw,R.240,33;

⁴⁰ De afstand van rechten wordt gedaan door een groot aantal mensen uit de tak van Adriaan, de zoon van Hein van den Doren. Van hem worden twee zoons (Jan en Peter) en twee dochters genoemd: Ot, welke uit haar huwelijk met Aart de Cremer een zoon Dielis en een met Rutger van den Velde getrouwde dochter Heilwich heeft; en Catharina, welke uit haar huwelijk met Jacob Smyts drie zoons en twee getrouwde dochters heeft: Adriaan, Henrik, Gerard, Heilwich de vrouw van Willem van den Velde, en Elisabeth de vrouw van Dirk Henrikssoen. Als kinderen van Jan Adriaans van den Doren worden vermeld: Goyaart, Wouter, Agnees en Beel. Van Peter Adriaans van den Doren worden twee dochters genoemd: Cathelijn en Lijsken. In 1462 heeft Jan Henriks van den Doren voornoemd aan Gooswijn de zoon van wijlen Henrik Emberts van Riel acht mud rogge beloofd als lijfpacht voor Jans zoon Gooswijn die moet geholpen worden *'totter ordenen van den priesterscaep'* (Otw,R.169,24). Aart de zoon van wijlen Goyaart Rembouts wordt ook genoemd onder degenen die hebben vertegen, omdat zijn moeder Aleid tot de erfgenamen van Goossen behoort. Henrik de zoon van Hein van den Doren heeft (waarschijnlijk bij een zekere Aleid (R.164,4v en R.170,4) een dochter Cathelijn bij wie Ot Janssoen een zoon Jan en een dochter Geertruud heeft verwekt; ook deze worden genoemd. Tenslotte komen de afstammelingen van Henrik de Loze en Aleid van den Doren ter sprake: onder anderen Gerard en Catharina, de kinderen van Gijsbert Werneers; Aleid de dochter van Bartholomeeus de Loze, welke getrouwd is met Dielis Claas Otten.

⁴¹ KA. LVB.32 (rek. 1540-1541);

⁴² Otw,R.253,67;

Behalve de reeds genoemde broeder Lenard had heer Goossen Groys vier zusters. Ten eerste Jenneken. Zij maakt op 20 november 1563 een uiterste wilsbeschikking en is vrij kort daarop, althans voor 30 december, overleden. Zijn was ongetrouwd, zodat we uit haar testament reeds wat van de naaste familie vernemen. Haar beste kleren moet haar zuster Ariken krijgen, Aleid, haar nicht te Poppel, *'haeren engelschen grauwen frock ende een eedtschap'*. De kinderen van haar zuster Aleid en die van haar nicht Engel moeten samen 80 gulden delen. Marijken, haar peet, de dochter van haar zusterskind Wouter van Esch, wordt het beste *'coffer'* vermaakt en aan Jan Groys te Baardwijk - zoals gezegd - *'eenen tabbaert dyen zij tot heer Goossen huers brueders gedeylt heeft'*. Jenneken wil dat aan haar sepulture drie gulden wordt besteed - hetgeen een eerste klas begrafenis betekent - en *'dat men elcken armen mensche ter spynde comende als men huer uitfaert houden sal'* een brood ter waarde van een oord zal geven. Ariken, die zich in de beste kleren van Jenneken heeft kunnen hullen, maakte reeds op 5 juli 1561 haar testament⁴³, doch haar broeder Goossen heeft ze nog overleefd en haar erfgenamen delen pas op 31 mei 1567⁴⁴. Ook zij heeft in de kerk begraven willen worden, hetgeen toen drie gulden kostte. Zij vermaakt aan haar neef Jan Ariaan Leunissen de vordering die ze op hem heeft, en aan Laureis Lenaartssen, *'huer bruers sone'*, het getouw dat ze van haar neef Wouter kocht.

De getrouwde zusters van heer Goossen Grous zijn Aleid, welke de vrouw van Ariaan Gerit Peynenborch is geworden, en Marie, bij wie Ariaan van Esch, zoals gebleken is, een zoon Wouter heeft verwekt⁴⁵. Van Ariaan Peynenborch en Aleid zijn vier kinderen bekend⁴⁶: Gerard Peynenborch, die in 1570 zijn momboors bedankt⁴⁷ en drie kinderen gehad schijnt te hebben⁴⁸ (met name Geraard, Jenneken welke ongehuwd gestorven is en Adriana, welke de vrouw van Matthijs Truydens is geworden⁴⁹, Jan Peynenborch⁵⁰, Aleid, welke is getrouwd met Adriaan Dierk Luerincx⁵¹ en Engel, welke de vrouw is geworden van Jacob Sberen, de zoon van Antonis Jan Jacobs. In 1567 is heer Aart de Beer de momboor van haar kinderen.

Lenard Laureins Jan Groys, de broeder van heer Goossen, heeft uit zijn eerste huwelijk, dat met Jacoba van Heusden⁵², slechts één zoon, de ongelukkige heer Rochus. Op 12 juni 1549 wordt dieaanvaard als altarisist in de kerk van Oisterwijk, alwaar hij het altaar van Sint Jan de Doper en Sint Jan de Evangelist heeft bediend⁵³. Stellig stamde uit het tweede huwelijk Jan Lenaart Groys⁵⁴. Zijn volle broeders zullen dan zijn Laureis, die van zijn tante Ariken een weefgetouw heeft geërfd en Henrik. Laureis is getrouwd met Marie, een dochter van Matthijs Ariaan Scellens uit De Kroon. Hij schijnt jong gestorven te zijn, want Marie wordt in 1576 genoemd als de vrouw van Adriaan Matthijs Hermans en hij heeft maar één zoon. Deze, Lenaart geheten, heeft uit zijn huwelijk met een zekere Anna, drie kinderen: Laureis Lenaart Groys, Elisabeth, welke de vrouw is geworden van Marten Lamberts van Venroy, en Marieken, welke is getrouwd met Jan Adriaan Lathouwers van Gestel. Henrik Lenaart Groys trouwt ten eerste met Antonia, een dochter van Gerit Dierks van den Wiel bij Heilken, dochter van Joost Aarts van Eersel, en ten tweede met Jenneken, dochter van Aart Jans van Boextel. Bij Antonia verwekte hij drie dochters: Jenneken, Anneken en Geritgen, welke in 1584 nog onmondig is. Haar momboors zijn Jan Jan Ariens Peynenborch en Aart Jans Verdoolt. Dit Geritgen is eerst de vrouw geweest van Henrik Emberts van der Borch en vervolgens van Joseph Beyharts⁵⁵.

⁴³ Otw,R265,los blad bij 36;

⁴⁴ Otw,R.265,43v en R.271,18;

⁴⁵ Otw,R.247,30v;

⁴⁶ Otw,R.247,30v;

⁴⁷ Otw,R.274,45;

⁴⁸ Otw,R.280,10;

⁴⁹ Otw,R.301,14v;

⁵⁰ Otw,R.276,22v;

⁵¹ Otw,R.265,43v;

⁵² Zie onder Lindeind 86;

⁵³ Otw,R.253,67;

⁵⁴ Otw,R.272,17v;

⁵⁵ Otw,R.300,60; R.305,35v;

Aan genoemde Jan Lenaart Groys nu werd op 29 maart 1568 *'alle recht'* in het huis bij de kapel, omtrent de linde, tussen het erf van Peter Willem Heymans de vorster en dat van Jacob Antonis de Beer, strekkende van de straat tot het erf van Pauwels Wouters Peynenborch, verkocht⁵⁶. Jan is waarschijnlijk ongetrouwd gebleven en in ieder geval zonder kinderen gestorven. Jan Adriaan Peynenborch en Marten Andries Goossens als momboors van Lenaart Laureis Groys en de momboors van zijn drie nichtjes hebben op 19 november 1578 gescheiden en gedeeld. Toen is het huis toegefallen aan Lenaart⁵⁷ en die heeft het ook nagelaten.

In 1636 bezit *'Jan sone Wouter Maes een huys, schuer ende XII roeyen hoofs als huerlingh'*. Deze huurder schijnt ook Jan van Beek genoemd te zijn. Behalve zijn huis had hij nog meer goederen gehuurd: van Marijken Schilders ruim drie lopense *'in den molenacker'*, een lopense en 12½ roede van de weduwe Herman van Iersel *'benefpens den molenpath'*, van Anneken Lenarts een *'stucxken lant achter thuys'* van twee lopense en tien roeden. Tenslotte bezat hij ook nog een wei *'neffens den dijck'* van drie lopense en 22 roeden. Voor zijn gebruik en welvaren werd Jan aangeslagen voor anderhalf oord⁵⁸.

Onder voorbehoud van het noordelijke deel van de hof heeft Lenaarts weduwe de tocht in het woonhuis aan de Plaats op 7 april 1652 afgestaan aan haar zoon Laureis⁵⁹. Diens zwager Jan Adriaan Lathouwers is in het bezit gekomen van het noordelijk deel van het hof. Hij woonde ten oosten van zijn schoonouders⁶⁰. Op 11 maart 1654 hebben Laureis en Jan met de momboors der weeskinderen van Marten van Venroy, het huis aan de straat verkocht aan Jacob Jans de Bunger⁶¹. In 1659, wanneer hij getrouwd is met Jooske, dochter van Lambert Willems, bezwaart Jacob Bungers zijn huis *'over den raethuyse'*⁶² en hij bezit het nog in 1677⁶³. De lange reeks van schepenprotocollen vertoonde een leemte voor de jaren 1687 en 1688⁶⁴. Misschien is ons daarom onbekend hoe dit huis is gekomen aan de Van de Vens. In 1702 zit hier de weduwe van Gerrit van de Ven⁶⁵, in 1725 sinjeur Peter van de Ven. Diens erf strekt zich uit van de straat tot een voetpad⁶⁶. In een openbare veiling in augustus ten jare 1726 wordt het gekocht door de notarissen en procureurs Antonie Glaviman en Johan Jacob Althoffer⁶⁷. De laatstgenoemde doet zijn helft aan Antonie over op 4 april 1729⁶⁸. Antonie Glaviman beveiligde zijn eigendom aan de westzijde nog door in 1740 het aangrenzende erf te kopen. Hij bewoont aanvankelijk het hier besproken erf nochtans niet zelf. In 1736 is er de heer Jan Renders, die hier nog president-schepen is geweest, huurder van, in 1714 diens weduwe⁶⁹. In 1746 gebruikt Antonie Glaviman het huis evenwel zelf en zowel hij als zijn weduwe hebben hier hun levensdagen gesleten. Petronella van Hemert, de vrouw van Johannes Antonisse, heeft dit huis van de weduwe geërfd. Genoemde echtgenoten bewonen het huis ook zelf en volslagen onbegrijpelijk is wat hen bezielt wanneer zij hun kostelijk huis, waarvan de waarde wordt geschat op 1600 gulden, op 21 november 1783 schenken aan Johannes Nicklaas, een man die door zijn beroep van deurwaarder hun hart toch moeilijk gestolen kan hebben⁷⁰. Wellicht speelde het ongenoegen dat Johannes Antonisse had met zijn kinderen een rol. Overbodig om te verhalen dat onze deurwaarder zijn huis met stalling en hof dadelijk betrok. Naderhand heeft hij met zijn vrouw Anna Maria Kolb ook nog het vruchtgebruik gehad van de huurwoningen die

⁵⁶ Otw,R.272,17v;

⁵⁷ Otw,R.281,II,37v;

⁵⁸ GA 241,12v;

⁵⁹ Otw,R.346,40; cf R.345,69;

⁶⁰ Otw,R.353,22 en R.348,29v;

⁶¹ Otw,R.348,29v;

⁶² Otw,R.353,22;

⁶³ Otw,R.371,II,22;

⁶⁴ Otw,R.400,-; nadien teruggevonden

⁶⁵ GA 223,43;

⁶⁶ Otw,R.414,38v;

⁶⁷ Otw,R.414,128;

⁶⁸ Otw,R.415,48;

⁶⁹ GA 262; j^o 264;

⁷⁰ Otw,R.431,123v;

Johannes Antonisse ten westen van dit huis heeft bezeten. Johannes Nicklaas was de kostbaas van Willem Messier, die de kroniek van Lambert van den Hoevell voor het nageslacht heeft bewaard. Willem Messier stelde Johannes en zijn overbuur, de ontvanger Martinus Lust aan tot de uitvoerders van zijn uiterste wilsbeschikking⁷¹. De heren zullen wel op goede voet hebben verkeer.

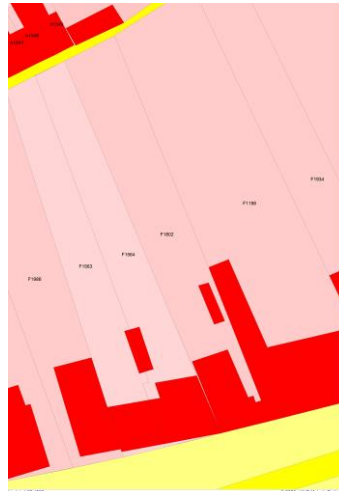
Na de dood van Johannes Nicklaas in 1825⁷² zijn dit huis en de huisjes daarnaast, waarvan de eigendom tot dan slechts bloot was geweest, in één hand terechtgekomen, zodat de gelegenheid zich heeft voorgedaan om dat groot gebouw te zetten wat er nog staat.

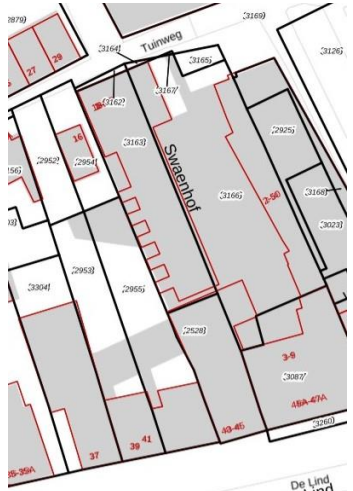
1400 reconstructie L62

1832 kadaster F.197 deels en 202

1950 kadaster F.1822

2023 kadaster F.2528, 3162-3163

Lindeind 62	Oosterwijk, GA.87-98	oud 260-271
	<i>eigenaars</i>	<i>bewoners</i>
1736	dhr A. Glaviman	dhr J. Renders
1741		de weduwe van de heer Renders
1746		deselve
1751		
1756	de weduwe A. Glaviman	deselve
1761		
1766		
1771	Johannes Antonisse	deselve
1776		
1781		
1786	Johannes Niclaas	deselve
1791		deselve (3.1) en Willem Messier (1.0)

⁷¹ Willem Messier werd rond 1747 geboren te Hellevoetsluis als zoon van Gijsbert Messier en Henriette ter Weenen. Hij is overleden te Oosterwijk op 3 september 1812 om half zes 's ochtends, 65 jaar oud;

⁷² Johannes Nicklaas werd op 12 maart 1751 te Bergen op Zoom geboren en is overleden te Oosterwijk op 27 september 1825, om tien uur 's avonds.

Tuinweg 18-22

overzicht

LINDEIND 62 Het Hof van Holland

zie Lindeind 61

Elisabet Lerijs

Aart Cleynaal z. Herman Zwertveger

Liesbeth d. Aart Cleynaal x Herman z. Bruisten van Andel xx Jan de Brouwer Hermanszoon

westelijke helft

1387

30-11-1387 sH,R.1178,329v *hofstad met gebouwen*

27-11-1389

23-5-1397 sH,R.1180,759r-12

7-3-1391 O,R.143,116r

O,R.215,16los-v,2-1

Arnt van Beke z. Jan Jacobs van der Lynden x Geertruyd d. Herman van Andel (1/2) en Margriet Herman Bruisten van Andel (1/2)

Jan de Brouwer (1/2)

22-10-1401 sH,R.1182,610v-1 *hofstad met gebouwen*

v1424 vgl. sH,R.1194,67r-3

Laureins Zegers van Cuyck

Wouter Wouter Watermael x Elisabet

opwining door Jan Laureis van Bochoven (x Margriet Bernart Henrik Pasch

22-10-1421 O,R.143,116r-2

hofstad schuur

Willem Pauwels van Haestrecht (1/2)

opwining door Henricus Baeck

Godefridus Dirk van Engelant

22-5-1427 sH,R.1196,134-1

huis

Jacob Claas Scheyven x Berta Willem van der Heyden

25-8-1429 O,R.146,31r-3

huis

Henrik van Doren n.z. Jan van Doren

opwining door Henricus Baeck

Godefridus Dirk van Engelant

3-4-1430 sH,R.1200,221v-3

huis

Jacob Claas Scheyven x Berta Willem van der Heyden

7-12-1430 sH,R.1201,163v

huis

Henrik Jan van den Doren

28-8-1455 sH,R.1225,324r

huis land 1 L

Jan Jan van de Wiel x Elisabet Henrik van den Doren

Willem Laureis Lombarts x Elisabet Jan Jan van de Wiel

18-6-1467 sH,R.1236,100v

huis, land 1 L

Henrik Jans de Loze x Aleid d. Henrik van den Doren

24-4-1473 O,R.179,15

huis, land 1 L

Bartholomeeus en Jan zn Henrik Lozen

20-5-1474 O,R.180,20v

huis, land 1 L

Goeswien z. Hein van den Doren x Engel d. Jan Laureis Groys

2-5-1496 O,R.201,16v-1

hofstad

Engel Jan Laureis Groys wede Gosen Henrik van den Doren

Laureins Jan Laureins Groys x Margriet

huis

afsplitsing van deel oost

25-5-1510 O,R.214,21r

hofstad

Henrik Jan Stempels x Jenneken Baeliuis hertr. Lenard z. Laureis Jan Groys

14-5-1511 O,R.215,16los-v-2-1

opwining wegens 28 L rogge door Robbert Volpaerts van Vlijmen

7-3-1514

Laureis Jan Laureis Groys x Margriet

– (doch zonder erven van Eduaert Peynenborch en Henrik de Cremer)

12-4-1525 O,R.229,22r-2

hofstad

Henrik Jan Stempels x Jenneken Baeljuys (*dus zonder erven L63-I en L63-II, niet mee opgewonnen*)

19-6-1544 O,R.248,34

huis

Lenaart Laureis Jan Groys x Jacoba Jan Boochmans xx Jenneken Henrik Stempels

29-3-1568 O,R.272,17v

huis

Jan Lenaart Groys

19-11-1578 O,R.281,II,37v

huis

Lenaart Laureis Lenaart Groys (of Hessels) x Anneken Goris Tessels

5-4-1652 O,R.346,40

huis

Laureis Lenaart Groys

11-3-1654	O,R.348,29v	<i>huis</i>	Jacob Jans de Bungler x Joosken d. Lambert Willems Gerrit van de Ven
v1725		<i>huis 1 L</i>	Peter van de Ven
13-9-1726	O,R.414,128	<i>huis 1 L</i>	Antonie Glaviman en Johan Jacob Althoffer
4-4-1729	O,R.415,48	<i>huis</i>	Antonie Glaviman, notaris en procureur x Elisabet van Hemert L62
1740			<i>gevoegd bij erf west L61</i>
24-7-1770	O,R.493,25v	<i>huis</i>	Johannes Antonisse x Petronella van Hemert
21-11-1782	O,R.431,123r	<i>huis stallinge</i>	Johannes Niclaas nr 127
24-9-1826	N.5353,176	<i>huis schuur</i>	Johanna Gijsberta Cornelia Huygens x Johannes Trugg, F.197/202
1879			<i>afgesplitst oostelijk deel van L61 F.202, later F.1012 en 1014</i>
1913			Pieter van Roessel (1824-1914), huisschilder, herbergier x Anna Vogels
1916			Petrus Jacobus van Roessel (1863-1929), schilder
1925			Petrus Bernardus Josephus Reijnen (1894-1953), onderwijzer, <i>na 1930 F.1802</i> <i>Huisnr. B392, 393, na 1947 De Lind 43 en 45</i>

uit: www.devrijheidoosterwijk.nl 24-10-2023